

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

Ro'yxatga olindi:
№ BD-60811500-1.27
08 08 2025-yil

“TASDIQLAYMAN”
O'quv ishlari bo'yicha prorektor
professor A.A. Elmurodov
« 08 » 2025-yil

**QORAMOLCHILIK
ISHCHI O'QUV DASTURI (SILLABUSI)
(sirtqi ta'lim shakli uchun)**

Bilim sohasi: 800000 - Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya
Ta'lim sohasi: 810000 - Qishloq xo'jaligi
Ta'lim yo'nalishi: 60811500 - Zootekhnika (turlari bo'yicha)
Zootekhnika (qorako'ldon)

Samarqand –2025 yil

Fanning ishchi o'quv dasturi (sillabusi) 2021-yilda tasdiqlangan o'quv reja va fan dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

Qurbonova Sh.E. - SamDVMCHBU "Xususiy zootexniya va yaylov chorvachiligi" kafedrası dotsenti, qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD);

Axtamova M.T. - SamDVMCHBU "Xususiy zootexniya va yaylov chorvachiligi" kafedrası assistenti, qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD);

Gapparov Sh.T. - SamDVMCHBU "Xususiy zootexniya va yaylov chorvachiligi" kafedrası assistenti

Dehqonov B.B. - SamDVMCHBU "Xususiy zootexniya va yaylov chorvachiligi" kafedrası assistenti

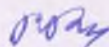
Taqrizchilar:

B.X.Davronov - Termiz davlat muhandislik va agrotexnologiyalar universiteti Zootexnologiya, veterinariya va ipakchilik kafedrası v.b. dotsenti

Ch.S.Sadikova - Samarqand agroinnovatsiyalar va tadqiqotlar instituti "Dorivor o'simliklar va oziq-ovqat texnologiyasi" kafedrası katta o'qituvchisi, qishloq xo'jalik fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

Fanning ishchi o'quv-dasturi (sillabusi) "Xususiy zootexniya va yaylov chorvachiligi" kafedrasining 2025-yil 26.08.2025 dagi № 1 - son yig'ilishida muhokamadan o'tgan va fakultet Kengashida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

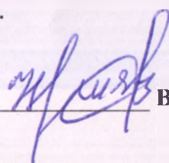
Kafedra mudiri:

R.R. Ruzimuradov

Fanning ishchi o'quv dasturi (sillabusi) "Chorvachilik va texnologiyalar" fakulteti kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (2025-yil 26.08.2025 № 1 - sonli bayonnoma).

Fakultet kengashi raisi

B.Y. Nuriddinov

Kelishildi:

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

Sh.X. Qurbanov

Fan Sillabusi
Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar
universiteti

Fan to'g'risida ma'lumot

Fan shifri: Q1708

Fan nomi: Qoramolchilik

Semestr/yil: 9,10-semestr/2025-2026 o'quv yili

Kafedra: Xususiy zootexniya va yaylov chorvachiligi

Soatlar/kreditlar: 8,0 ECTS (40 auditoriya soati, 200 soat mustaqil ta'lim)

Ma'ruza	Amaliy mashg'ulot	Laboratoriya mashg'ulotlari	Mustaqil ta'lim	Jami
14	20	6	200	240

Fan bo'yicha mashg'ulotlarning joylashuvi:

Auditoriya vaqti: dars jadvaliga asosan

Talablar:

Fan uchun mas'ul kafedra: Xususiy zootexniya va yaylov chorvachiligi

Instruktor to'g'risida ma'lumot:

Assistent q.x.f.f.d. (PhD) Axtamova M.T.

Kafedra joylashgan joyi: SamDVMChBU, 6-o'quv binosi, 618-xona

Telefon: +99890-227-81-81 ish telefoni; mobil: +99890-227-81-81

E.mail. munira_axtamova@mail.ru Ish vaqti: Uchrashuvga ko'ra

I. Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarni talabalarda qoramolchilikning rivojlanish istiqbollari, tasnifi, qoramollarning urug'-aymoqlaridan foydalanish, tana tuzilishi va mahsuldorligini baholash, rejali zotlarning ustunligini asoslash, muayyan sharoitlarda undan foydalanish, qoramollarni takomillashtirish va pushtdorligini oshirish usullari bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni shakllantirishdan iborat.

II. Fanning vazifasi – talabalarga fermer, dehqon, shaxsiy yordamchi xo'jaliklarida qoramollar podasini tashkil qilish, ularni zootexnikaviy me'yor asosida saqlash va oziqlantirish, fiziologik qulay, iqtisodiy samarali ravishda sut va qoramol go'shti ishlab chiqarishni o'rgatish, talabalarga sohani yuritishda qobiliyat shakllantirish bo'yicha nazariy-amaliy bilimlarni uzviylik va uzluksizlikda o'rgatishdan iborat.

III. Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- qoramollarning kelib chiqishi; qoramollarni xonakilashtirilishi, biologik xususiyatlari, qoramollarning urug'-aymoqlari, hozirgi davrda dunyo mamlakatlarida va O'zbekistonda qoramolchilikning holati, rivojlanish istiqbollari, qoramollar

eksteryer va konstitutsiyasi, sut va go'sht mahsuldorligi, ularni baholash ko'rsatkichlari, sut va go'sht mahsuldorligiga ta'sir qiluvchi omillar, turli mahsuldorlik yo'nalishidagi zotlarining xususiyatlari; respublika qoramolchilikligida naslchilik ishining tizimi, ahvoli, istiqbollari; O'zbekistonda qoramol zotlarini tumanlashtirish va uning turlari *haqida tasavvurga ega bo'lishi*;

- sigirlarni qochirishni va urug'lantirishni tashkil qilish; qoramollarning tana tuzilishi, sigirlarning sut mahsuldorligini; qoramollarning go'sht mahsuldorligini hisoblash va baholashni *ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak*;

- fermer, dehqon, shaxsiy yordamchi xo'jaliklarda sut ishlab chiqarish jarayonlarini va uskunalarini; sut yetishtirish, xo'jaligida ish kun tartibini; sutni ko'paytirish usullarini qo'llash; sut sog'ish; sutga xo'jalikda dastlabki ishlov berishni, ozuqa tayyorlash, go'ngdan tozalash va zoogigiyenik parametrlarini me'yorlashtirishda ishlatiladigan mashina, mexanizmlar, asbob-uskunadan foydalanish *malakasiga ega bo'lishi kerak*.

IV. O'qitish usullari:

Fanni o'qitish jarayonida zamonaviy uslublardan foydalanish, sohadagi muammolarni ta'limning ommaviy shakllari bilan bog'lab, talabalarning nazariy bilimlarini amaliy mashg'ulotlar orqali mustahkamlab borish lozim. O'quv materiallarini talabalar tomonidan unumli o'zlashtirish uchun ko'rgazmali qurollar o'qitishning texnik vositalari, qoramolchilik bo'yicha chop etilgan ma'ruza matnlaridan keng foydalanish, talaba bilimni baholash tizimini joriy etish. Ma'ruza mashg'ulotlarida ilg'or pedagogik texnologiyalar foydalaniladi.

"Qoramolchilik" kursini loyihalashtirishda quyidagi asosiy konseptual yondoshuvlardan foydalaniladi:

Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim.

Tizimli yondoshuv.

Faoliyatga yo'naltirilgan yondoshuv.

Dialogik yondoshuv.

Hamkorlikdagi ta'limni tashkil etish.

Muammoli ta'lim.

V. Fanning tarkibiy tuzilishi:

5.1. "Qoramolchilik" fanidan rejalashtirilgan ma'ruza mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi

Ma'ruza mashg'ulotlarining:						
№	mavzulari		rejasi			soat
1-modul. Kirish. Qoramolchilikning ahamiyati, holati va rivojlanishi						
1.1	Kirish.	Qoramollarning	1.1.1.	Qoramolchilikning	xalq	2

9. Dosmuxamedova M.X., Mamatqulov O.E., Ballasov U.Sh., Donayev X.A., Allayarov Sh.Sh. "Qoramolchilikda naslchilik ishi" O'quv qo'llanma. Toshkent., "Innovatsion rivojlantirish nashriyot-matbaa uyi". 2025. -148 bet.

10. А.И.Ятусевич «Теоритическое и практическое обеспечение высокой продуктивность коров» часть 1. Учебные пособие. Витебск ВГАВМ. 2015. -360 с.

Axborot manbalari

11. www.Ziyo.net.uz

12. www.chorvador@mail.uz

13. www/Яфермер.ru

14. www.e.by.com

15. www.amazon.com

IX. Baholash

Talabalarning fanlarni o'zlashtirishi 5 ballik tizimda baholanadi.

5 (a'lo) baho:

Xulosa va qaror qabul qilish;

Ijodiy fikrlar olish;

Mustaqil mushohada yurita olish;

Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;

Mohiyatini tushunish;

Bilish, aytib berish;

Tasavvurga ega bo'lish;

4 (yaxshi) baho:

Mustaqil mushohada yurita olish;

Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;

Mohiyatini tushunish;

Bilish, aytib berish;

Tasavvurga ega bo'lish;

3 (qoniqarli) baho:

Mohiyatini tushunish;

Bilish, aytib berish;

Tasavvurga ega bo'lish;

2 (qoniqarsiz) baho:

Dasturni o'zlashtirmaganlik;

Fanning mohiyatini bilmaslik;

Aniq tasavvurga ega bo'lmaslik;

Mustaqil fikrlay olmaslik.

	yaylovda bo'rdoqilash texnologiyasi.	amaliy topshiriqlarni bajarish	
30	Qoramollarni tanlashda hisobga olinadigan seleksion belgilar.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
31	Bifmaster zoti, Barzona zoti, Ankina zoti, Sharford zoti. Amerika zoti, Kanshim zoti.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
32	Bosmara zoti, Kul rang murey zoti. Qizil belmont zoti	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
33	Drafmaster zoti, Braford zoti, Brangus zoti	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	2
34	Olimlar tomonidan qoramolchilikda o'rganilgan ilmiy tadqiqot ishlarining natijalari yakunida olingan ma'lumotlarni tahlil etish.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
Jami:			200

VIII. Adabiyotlar

Asosiy adabiyotlar

1. Amirov Sh.Q. "Sut va sut mahsulotlari ishlab chiqarish zanjiridagi investision imkoniyatlar va xatarlar" O'quv qo'llanma. ToshDAU tipografiyasi nashriyoti. Toshkent. 2019. -176 bet.

2. Dosmuxamedova M.X., Mamatqulov O.E. "Qoramolchilikda naslchilik ishi" Darslik. Toshkent., "Innovatsion rivojlantirish nashriyot-matbaa uyi". 2025. -252 bet.

3. Dosmuxamedova M.X. "Qoramolchilik" O'quv qo'llanma. Toshkent., "Innovatsion rivojlantirish nashriyot-matbaa uyi". 2024. -204 bet.

Qo'shimcha adabiyotlar

4. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 52 bet.

5. Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 36 bet.

6. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022. – 416 bet.

7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.

8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.

	ahamiyati, holati va rivojlanishi	xo'jaligidagi ahamiyati, xorij mamlakatlarda qoramolchilik tarmog'ining holati. 1.1.2. O'zbekistonda qoramolchilikning holati va rivojlanish istiqbollari.	
1.2	Qoramollarning kelib chiqishi va biologik xususiyati	1.2.1. Qoramollarni xonakilashtirish va urug' aymoqlari. 1.2.2. Xonakilashtirish jarayonida qoramollarda uchragan o'zgarishlar. 1.2.3. Qoramollarning yovvoyi ajdodlari, qoramollar klassifikatsiyasi, qoramollarning biologik xususiyatlari	2
2-modul. Qoramollarning mahsuldorligi			
2.1	Qoramollarning sut va go'sht mahsuldorligi	2.1.1. Sut haqida tushuncha, sutning hosil bo'lishi va ajralishi. 2.1.2. Laktasiya va uning xususiyatlari 2.1.3. Sutning asosiy komponentlarini o'zgaruvchanligi va nasldan -- naslga o'tishi 2.1.4. Go'sht mahsuldorligini baholash va hisobga olish. 2.1.5. Go'shtning tarkibi va to'yimlilik qiymati, 2.1.6. Go'shtning tovarlik xususiyati, teri xomashyosi va so'yimdagi qo'shimcha mahsulotlar.	2
3-modul. Qoramol zotlari			
3.1	Qoramol zotlari haqida tushuncha.	3.1.1. Zot haqida tushuncha, zotlarning tuzilishi. 3.1.2. Zotlarni klassifikatsiyalash. 3.1.3. Zotlarni mintaqalashish xususiyatlari 3.1.4. O'zbekistonda rejali ravishda urchitilayotgan sut va sut-go'sht yo'nalishidagi qoramol zotlari 3.1.5. Geografik tarqalishi, naslchilik ishlarining darajasi va mahsuldorlik yo'nalishi bo'yicha zotlar klassifikatsiyasi.	2
4-modul. Podani takror ishlab chiqarish			
4.1	Qoramolchilikda podani	4.1.1. Podani tashkil etish. Poda	2

	takror ishlab chiqarish	tarkibi, podani takror ishlab chiqarish, jinsiy sikl, tuqqandan so'ng sigirlarni otalantirish muddatlari, otalantirish usullari (su'niy va tabiiy). 4.1.2. Bug'ozlik davri, sigirlarni to'g'ishga tayyorlash va tug'dirishni tashkil etish, qisirlilik va pushtsizlikka qarshi kurashishdagi zootexnikaviy tadbirlar, hayvonlardan foydalanish muddatlari, naslli buqalarni oziqlantirish va asrash. 4.1.3. Yosh qoramollarni o'stirishning nazariy asoslari. 4.1.4. Yosh qoramollarni oziqlantirish va asrash, embrional davrda buzoqqa maqbul sharoit yaratish, tug'ilganda buzoqlarni o'stirish, sut davrida o'stirish, tanalami sut davridan so'ng oziqlantirish. 4.1.5. Podani to'ldiradigan tanalar va g'unajinlarni maxsus xo'jaliklarda o'stirish texnologiyasi.	
5-modul. Qoramolchilikda sut ishlab chiqarish			
5.1.	Sut ishlab chiqarish texnologiyasi	5.1.1. Sut ishlab chiqarishni rivojlantirish. Sut ishlab chiqarishda intensiv texnologiya. 5.1.2. Sut ishlab chiqarish, sut yo'nalishidagi sigirlarni asrash tizim va usullari, yaylovlarda asrash, sigirlarni oziqlantirish, sigirlarni sog'ish, sifatli sut sog'ish va unga dastlabki ishlov berish, sut sog'imini rejalashtirish, og'ir ishlarni mexanizatsiyalashtirish. 5.1.3. Uzluksiz aylanma sexlar tizimida sut ishlab chiqarish texnologiyasi, sigirxonalarda zoogigiyenik ko'rsatkichlarning me'yorlariga bo'lgan talablar.	2
6-modul. Naslchilik ishlari			
6.1.	Qoramolchilikda bonitirovka asoslari.	6.1.1. Qoramolchilikda bonitirovkani tashkil qilish. 6.1.2. Bonitirovka oldidan bajariladigan tadbirlar. Bonitirovka natijalarining	2

14	Sigirlarning sut mahsuldorligi o'yicha ilmiy tadqiqotlar natijalari tahlili.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
15	Qoramollarning go'sht mahsuldorligi bo'yicha ilmiy tadqiqotlar natijalar tahlili.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
16	Qoramollarning konstitutsiya tiplari va uning mahsuldorlikka bog'liqligini aniqlash.	Taqdimot tayyorlab individual topshirish	6
17	Qoramolchilikda yuritiladigan zootexnika hujjatlari.	Taqdimot tayyorlab individual topshirish	6
18	Qoramollarni eksteryerini va konstitutsiyasini ball bilan baholash.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
19	Sutni qabul qilish va topshirishni tashkil etish.	Taqdimot tayyorlab individual topshirish	6
20	Qoramol zotlarini o'rganish	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
21	Naslchilik ishlari rejasini tuzish tartibini o'rganish. Avlodlari bo'yicha baholangan buqalardan foydalanish. Bonitirovka asosida o'tkaziladigan tadbirlar	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
22	Go'shtdor qoramol zotlarini zotdorligini va mahsuldorligini aniqlash	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
23	Naslli qoramollarni xarid narxini aniqlash. Podani to'ldiradigan urg'ochi tanalarni bosh sonini aniqlash.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
24	Qoramollarni yaylovda semirtirish rejasini tuzish.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
25	Qoramollarni go'shtga topshirish va qabul qilishni tashkil etish.	Taqdimot tayyorlab individual topshirish	6
26	Qoramollarning davlat naslchilik kitoblarini o'rganish.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
27	Sutdorlikni va sutning asosiy komponentlarini o'zgaruvchanligi va nasldan naslga o'tishi.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
28	Qoramollarning go'sht mahsuldorligiga tashqi omillarning ta'siri.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
29	Qoramollarni so'qimlash va	Adabiyotlardan foydalanib	6

VII. “Qoramolchilik” fanidan rejalashtirilgan talabalar mustaqil ta’limining kalendar tematik rejasi

№	Mustaqil ta’lim mavzulari	Amalga oshirish mexanizmi	Hajmi (soatda)
1	O‘zbekistonning mahalliy zebusimon qoramollari va ularni boshqa zotlar bilan chatishtirish natijalari	Taqdimot tayyorlab individual topshirish	6
2	O‘zbekistondagi urchitiladigan rejali qoramol zotlari va ularni urchitish mintaqalari.	Taqdimot tayyorlab individual topshirish	6
3	Zebu ishtirokida yaratilgan go’sht yo‘nalishidagi qoramol zotlari.	Taqdimot tayyorlab individual topshirish	6
4	Yirik mashtabli seleksiya ishlari. Naslchilik ishida kompyuterlashtirish.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
5	Mastit turlari. Mastitni oldini olish. Qoramollarda tuyuq kasalligi va oldini olish.	Taqdimot tayyorlab individual topshirish	6
6	Yosh qoramollarni o‘stirish texnikasi va uni tashkil etish. Nasldor buqalarni sut davridan so‘ng o‘stirish.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
7	Qoramollarni so‘qimlash va yaylovda bo‘rdoqilash texnologiyasi	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
8	Qoramollarning terisi. Qoramollardan ishchi kuchi sifatida foydalanish	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
9	Qoramollarni tanlashda hisobga olinadigan seleksion belgilar. Buqa va sigirlarni prepotentligi bo‘yicha baholash.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
10	Buqalarni bonitirovka qilish asoslari	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
11	Qatorlar va oilalar bo‘yicha urchitish asoslari.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
12	Sigir va urg‘ochi tanalarni jinsiy dispanserizasiyadan o‘tkazish.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
13	Pushtsizlikdan keladigan zararni aniqlash.	Taqdimot tayyorlab individual topshirish	6

	yakuniy hisobotini tuzish. Qoramollarni baholash va tanlash. 6.1.3. Qoramollarni juftlash. Individual va guruhlab juftlash, gomogen va geterogen juftlash, qoramollarni qator va oilalar asosida urchitish.	
Jami:		14

5.2. “Qoramolchilik” fanidan rejalashtirilgan amaliy mashg‘ulotlarining kalendar tematik rejasi

Amaliy mashg‘ulotlarning:			
№	mavzulari	rejasi	soat
1.	Qoramollarning eksteryeri, tana o‘lchamlari va indekslarini o‘rganish.	1.1. Qoramollar tana qismlarini o‘rganish va eksteryerni ko‘zda chamalab baholash. 1.2. Qoramollarning eksteryerini, ularning tanasining ayrim qismlarini baholash asosida o‘rganish. Tana qismlarini nomlanishini o‘zlashtirish. 1.3. Qoramollar tanasining o‘lchamlarini olishni o‘rganish. 1.4. Har xil mahsulдорlik yo‘nalishidagi qoramollarni tanlab olish va ularning tana tuzilishiga baho berish. 1.5. Tana indekslari haqida tushuncha hosil qilish, har xil zot jins va yoshga mansub bo‘lgan qoramollarning eksteryerini baholashda indeks uslublarini o‘rganish.	2
2.	Qoramolchilikda identifikatsiya va tamg‘alash usullarini o‘rganish.	2.1. Identifikatsiya haqida tushuncha, qoramollarni identifikatsiyalash tartibi. 2.2. Qoramollarni tamg‘alashni tashkil etish va tamg‘alash usullarini o‘rganish. 2.3. Har xil usullar yordamida tamg‘alangan belgilarni o‘qishning amaliy uslublari bilan tanishish. 2.4. Qoramollarni tamg‘alash usullari, tamg‘alashda ishlatiladigan asboblarni bilan tanishish, tamg‘alashni amalda o‘rganish va bosiladigan tamg‘ani to‘g‘ri o‘qishdan iborat.	2
3.	Qoramollarning o‘sish va	3.1. O‘lchov asboblari va chorva	2

	rivojlanishini hisobga olish.	hayvonlarining asosiy o'lovchilari. 3.2. Hayvonlarda tana tuzilishini punktir yoki ball yordamida baholash. 3.3 Hayvonlarda tana tuzilishi indekslarini hisoblash va eksteryer profilini tuzishni o'rganish.	
4.	Sigirlarning sut mahsuldorligini hisobga olish va baholash.	4.1. Sigirlarning sut mahsuldorligini asosiy ko'rsatkichlari bilan tanishish. 4.2. Laktasiya davri davomidagi, kalendar yil davomidagi sog'iladigan sutning miqdori, uning yog'lik va oqsillik miqdorlarini hisobga olish usullarini o'rganish.	2
5.	Fermer xo'jaliklarida sut sog'imini rejalashtirish.	5.1. Sigirlardan sut sog'ib olishni rejalashtirish tartibini o'rganish.	2
6.	Qoramollarning go'sht mahsuldorligini hisobga olish.	6.1.Qoramollarning go'sht mahsuldorligiga ta'sir qiluvchi asosiy omillarni o'rganish. 6.2. Qoramol go'shti ishlab chiqarishning iqtisodiy samaradorligiga turli omillarning ta'sirini aniqlash.	2
7.	Furaj sigirlarning bosh sonini va bir bosh sigirdan sog'ib olinadigan sut miqdorini aniqlash.	7.1. Podadagi furaj sigirlarning o'rtacha sonini aniqlash, o'rtacha bir bosh sigir hisobiga yetishtiriladigan sut miqdorini hisoblash tartibini o'zlashtirish.	2
8.	Poda tarkibini o'rganish.	8.1.Poda tarkibi haqida tushuncha hosil qilish. 8.2. Qoramollar soni hisoboti bo'yicha birlamchi hujjatlari tahlil qilishni hamda poda harakati to'g'risidagi hisobotlarni tuzishni o'rganish va topshiriqlar bajarish.	2
9.	Sutdor qoramolchilikka ixtisoslashgan fermer xo'jaligi uchun yem-hashak balansini tuzish.	9.1. Sigirlarning to'yimli moddalarga bo'lgan talabini hisoblash asosida xo'jalikda yem – xashak balansini tuzishni o'rganish va topshiriqlar bajarish.	2
10.	Bonitirovka asoslari. Sut va sut – go'sht yo'nalishidagi sigirlarni majmua belgilari bo'yicha klassini aniqlash.	10.1. Bonitirovka haqida tushuncha hosil qilish. Sut va sut – go'sht yo'nalishidagi sigirlarni kompleks belgilari bo'yicha klasslarga ajratishni o'rganish.	2
Jami:			20

5.3. “Qoramolchilik” fanidan rejalashtirilgan laboratoriya mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi

Laboratoriya mashg'ulotlari:			
№	mavzulari	rejasi	soat
1.	Qoramollar yoshini aniqlash.	1.1. Qoramollarning yoshini tashqi tuzilishiga qarab to'g'ri aniqlashdan iborat. 1.2. Qoramollarning yoshini shoxiga va tishiga qarab to'g'ri aniqlash	2
2.	Qoramollarni shoxsizlantirish usullari.	2.1. Qoramollarni shoxsizlantirishda qo'llaniladigan asboblarni bilan tanishish, shoxsizlantirish usullarini o'rganish va shoxsizlantirishning amaliy ahamiyati haqida ko'nikma hosil qilish.	2
3.	Sutni qabul qilish qoidalari.	3.1. Sutni qabul qilish hujjatlarini to'ldirish. 3.2. Sutni qabul qilishda hisobga olinadigan ko'rsatkichlar.	2
Jami:			6

VI. “Qoramolchilik” fani bo'yicha rejalashtirilgan talabalar kurs ishi mavzularining kalendar tematik rejasi

Kurs ishi mavzulari:

1. Fermer xo'jaligi sharoitida sut ishlab chiqarish texnologiyasi
  2. Fermer xo'jalidi sharoitida go'sht ishlab chiqarish texnologiyasi
- Kurs ishi 31 topshiriqdan iborat, shundan:
1. Qoramollarni eksteryer va konstitusiyalari (1-7 topshiriqlar)
  2. Qoramollarning mahsuldorligi (8-19 topshiriqlar)
  3. Qoramol zotlari (20 topshiriq)
  4. Sutdor qoramolchilikda go'sht ishlab chiqarish texnologiyasi (21-25 topshiriqlar)
  5. Bonitirovka asoslari (26 topshiriq)
  6. Xo'jalikning iqtisodiy samaradorlik ko'rsatkichlari (27-29 topshiriqlar)
  7. Sut va go'sht ishlab chiqaradigan fermer xo'jaligining tashkiliy masalalari (30 topshiriq)
  8. Fermada texnika xavfsizligi qoidalari, ekologik masalalar (31- topshiriq)
  9. Xulosalar va amaliy takliflar.
  10. Ilovalar